

**T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI**

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

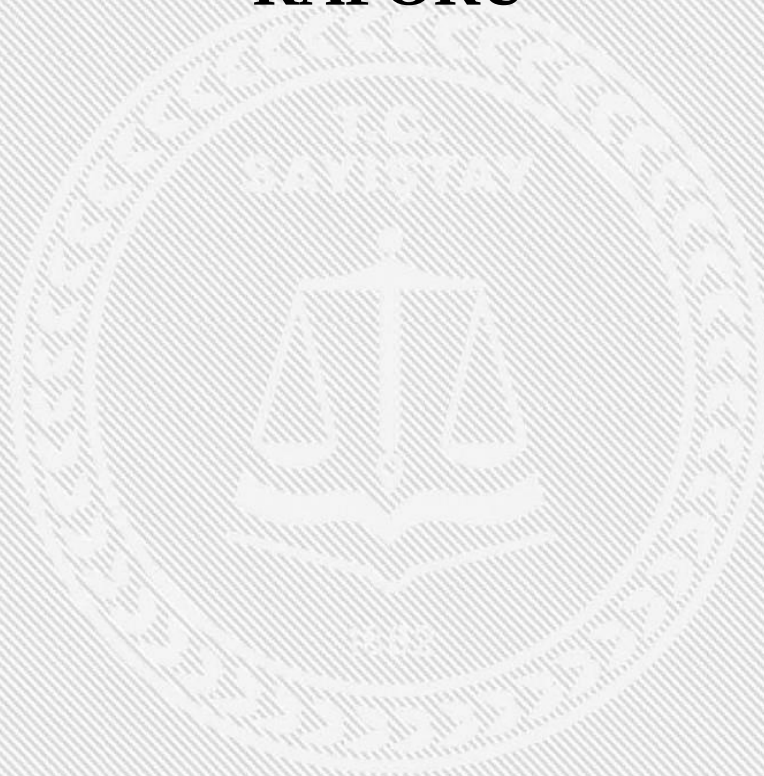
Eylül 2020

İÇERİK

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2019 YILI SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	31

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	10
8.	EKLER.....	29

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri	4
Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleştirme Bilgileri	5

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Üniversitenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazlarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
2. Elde Edilen Faiz Gelirlerine İlişkin Bankalar Tarafından Yapılan Vergi Kesintisinin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması
3. Kurum Bilançosunda Yer Alan Proje Özel Hesabına Kur Değerlemesi Yapılmaması
4. Takipli Alacaklar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması
2. Kiraya Verilen Taşınmazların İzlenmesi İçin Nazım Hesapların Kullanılmaması
3. Bazı Tıbbi Cihaz Alımlarının Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Yapılması
4. Dekanlık Görevlerinin Vekâleten Gördürülmesinde Mevzuatında Belirlenen Usule Uyulmaması
5. Üniversite Bünyesinde Bulunan Konukevi, Otel ve Kreşin İşletilmesine İlişkin Hizmetlerin Döner Sermaye Kapsamında Yürütülmesi
6. Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesine göre çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.

Süleyman Demirel Üniversitesi, 11 Temmuz 1992 tarihli ve 21281 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 03.07.1992 tarih ve 3837 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanun İle 78 Ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Tüzel kişiliği haiz özel bütçeli bir kamu kurumudur.

Üniversiteler başta Anayasa ve aşağıda sayılan kanunlar olmak üzere; bunlara ilişkin olarak çıkarılan ikincil mevzuat çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Kuruma ilişkin temel mevzuat, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5746 sayılı Araştırma Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu ve Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'dur.

Yükseköğretim kurumlarının 2547 Sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde belirlenen görevleri;

- Çağdaş uygarlık ve eğitim - öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde, toplumun ihtiyaçları ve kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun ve ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak,

- Kendi ihtisas gücü ve maddi kaynaklarını rasyonel, verimli ve ekonomik şekilde kullanarak, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri ile

Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan plan ve programlar doğrultusunda, ülkenin ihtiyacı olan dallarda ve sayıda insan gücü yetiştirmek,

- Türk toplumunun yaşam düzeyini yükseltici ve kamuoyunu aydınlatıcı bilim verilerini söz, yazı ve diğer araçlarla yaymak,

- Örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim yoluyla toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak,

- Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını, diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak, kamu kuruluşlarına önerilerde bulunmak suretiyle öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak ve kamu kuruluşlarınca istenecek inceleme ve araştırmaları sonuçlandırarak düşüncelerini ve önerilerini bildirmek,

- Eğitim-öğretim seferberliği içinde, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim hizmetini üstlenen kurumlara katkıda bulunacak önlemleri almak,

- Yörelerindeki tarım ve sanayinin gelişmesine ve ihtiyaçlarına uygun meslek elemanlarının yetişmesine ve bilgilerinin gelişmesine katkıda bulunmak, sanayi, tarım ve sağlık hizmetleri ile diğer hizmetlerde modernleşmeyi, üretimde artışı sağlayacak çalışma ve programlar yapmak, uygulamak ve yapılanlara katılmak, bununla ilgili kurumlarla işbirliği yapmak ve çevre sorunlarına çözüm getirici önerilerde bulunmak,

- Eğitim teknolojisini üretmek, geliştirmek, kullanmak, yaygınlaştırmak,

- Yükseköğretimin uygulamalı yapılmasına ait eğitim - öğretim esaslarını geliştirmek, döner sermaye işletmelerini kurmak, verimli çalıştırmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen bütçe iş ve işlemleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesiyle Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Bütçe Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Daha önce Kalkınma Bakanlığınca vize edilen ve izleme değerlendirilmesi yapılan yatırım programı Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı Sektörler ve Kamu Yatırımları Genel Müdürlüğünce vize edilerek izlenme değerlendirilmeye başlanmıştır. Önceden temsil ve ağırlama giderleri için Başbakanlık Ekonomik, Sosyal ve Kültürel İşler Başkanlığından alınan ödenek kullanım izinleri

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünden alınmaya başlanmıştır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesi sonucunda, “Rektör Adayı Olmak İsteyenlerin Başvurusuna İlişkin Usul ve Esaslar” yayımlanarak kriterler yeniden belirlenmiş, “Akademik Teşvik Ödeneği Yönetmeliği” yeniden düzenlenmiş ve 02 Kasım 2019 tarih ve 30583 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Devlet Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanı Norm Kadrolarının Belirlenmesine ve Kullanılmasına İlişkin Yönetmelik” uygulanmaya başlanmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Üniversitelerin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilmekte ve atanmaktadırlar. Üniversitenin akademik organı Senato olup, Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Süleyman Demirel Üniversitesinde, lisans eğitimi veren 15 fakülte, 2 yüksekokul, 1 devlet konservatuvarı, ön lisans eğitimi veren 4 meslek yüksekokulu, lisansüstü eğitim veren 6 enstitü ve rektörlüğe bağlı 5 bölüm ile 46 uygulama ve araştırma merkezi olmak üzere toplam 79 akademik birimi olan bir üniversite olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

Üniversite 2019 yılsonu itibariyle akademik, idari ve sürekli işçi olmak üzere toplam 4590 personelle hizmet vermektedir. Akademik personel sayısı sözleşmeliler dahil 1.811, idari personel sayısı sözleşmeliler dahil 1302 ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 4/D maddesine göre çalışan sürekli işçi sayısı 1477’dir.

Üniversitenin bağlı, ilgili ve ilişkili olduğu kurum ve idareler değerlendirildiğinde; Süleyman Demirel Üniversitesinin ilgili yıl bütçesi Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, Milli Eğitim Bakanlığına sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutulup yürürlüğe konmaktadır. Mali yönetim yapısı ve işleyişi, kamu bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması ve mali kontrole ilişkin olarak 5018 sayılı Kanun’un verdiği görev ve yetkiye istinaden başta Hazine ve Maliye Bakanlığı düzenlemeleri olmak üzere ilgili diğer kurumların düzenlemelerine tabidir.

Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim altında bulunduran Yükseköğretim Kuruluna bağlı

Yükseköğretim Denetleme Kurulu ise Kamu İdaresinin faaliyetlerini denetleme yetkisine sahiptir.

1.3. Mali Yapı

Süleyman Demirel Üniversitesi, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kuruluştur. Kurumun bütçesi, Analitik Bütçe Hazırlama Rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır. Gelir kaynakları Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerinden oluşmaktadır. Bu kapsamda belirlenen ödenekleri kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesinin 2019 yılında bütçeyle verilen toplam ödeneği 419.747.000,00 TL'dir. Yıl içerisindeki aktarma ve düşmeler neticesinde kullanılabilir bütçe ödeneği 462.002.261,94 TL olmuştur. 2019 yılında bu tutarın 452.068.021,42 TL'si harcanmıştır. Bütçe gerçekleşme oranı %98'dir. Bütçede 419.747.000,00 TL gelir tahmini yapılmıştır. Bütçe uygulama sonucunda 451.415.505,09 TL gelir elde edilmiştir. Gelir gerçekleşme oranı yaklaşık %108 olmuştur.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2019 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2019 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşme Bilgileri

2019 MALİ YILI BÜTÇE GİDERLERİ				
Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
830.01-Personel Giderleri	295.952.000,00	299.077.276,56	295.496.890,76	98,8
830.02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	46.598.000,00	49.931.647,02	48.882.808,66	97,9
830.03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	22.154.000,00	44.324.980,02	41.137.674,93	92,81
830.05-Cari Transferler	13.590.000,00	16.798.358,34	16.203.146,34	96,46
830.06-Sermaye Giderleri	41.453.000,00	49.670.000,00	48.147.500,73	96,93
830.07-Sermaye Transferi	0,00	2.200.000,00	2.200.000,00	100
TOPLAM	419.747.000,00	462.002.261,94	452.068.021,42	98

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2019 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır.

Tablo 2: 2019 Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleştirme Bilgileri

2019 MALİ YILI BÜTÇE GELİRLERİ			
Hesap Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmin (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
800.03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.329.000,00	29.648.323,50	222,43
800.04-Alınan Bağış ve Yardımlar il Özel Gelirler	390.475.000,00	404.065.898,34	103,48
800.05-Diğer Gelirler	15.943.000,00	17.701.283,25	111,03
TOPLAM	419.747.000,00	451.415.505,09	107,54

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı.
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesinin verdiği yetkiye dayanarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde iç kontrolün beş bileşeni sayılmış, bu bileşenlere yönelik 18 İç Kontrol Standardı ve 79 Genel Şart belirlenmiş, kapsam dahilindeki idarelerden mevcut iç kontrol

sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere iç kontrol uyum eylem planı hazırlamaları istenmiştir. Mevzuat düzenlemeleri çerçevesinde Süleyman Demirel Üniversitesince İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı 18 kamu iç kontrol standardı ve bu standartları sağlayan 79 genel şartı içerecek şekilde ilk kez 2016 yılında hazırlanmış ve Üst Yöneticinin onayı ile yürürlüğe girmiştir. 2016-2018 yılları arası hazırlanan eylem planı 2019 yılı için güncellenerek uygulanmaya devam edilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği,
- İş akış süreçlerinin belirlendiği,
- Yetki devirleri ve sınırları yazılı olarak belirleme çalışmalarının tamamlandığı,
- İdare yaptığı görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesini mümkün olduğu kadar dikkate aldığı,
- Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının hazırlandığı,
- Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının, Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğine genel olarak uygun olduğu,
- İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı ancak bu hususta eksikliklerinin bulunduğu,
- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlendiği ancak uygulamada eksikliklerin bulunduğu,
- Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin henüz tamamlanmadığı,
- Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı ancak eksikliklerin bulunduğu,

Risk Değerlendirme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- İdarenin stratejik plan hazırlama çalışmalarının tamamlandığı,
- Stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla hazırlandığı,
- İdarenin performans programının hazırlandığı,
- Stratejik planın hazırlandığı,
- İdare kurumsal risklerini belirleme çalışmalarını henüz tamamlamadığı,
- İdare iç kontrol risklerinin henüz belirlenmediği,

- İç kontrol riskleri henüz belirlenmediği için risklerin değerlendirilmesi de yapılamadığı,
- İç kontrol riskleri henüz belirlenmediği için risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetlerin de belirlenemediği,

Kontrol Faaliyetleri Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Kontrol faaliyetleri ve bu faaliyetlerin uygulanmasında sorumlu olacakların belirlenmediği,
- Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,
- Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin olduğu,
- İdare faaliyet raporu stratejik plan ve performans programının zamanında ve mevzuata uygun olarak hazırlandığı,
- İdare faaliyet raporu kurumun web sitesinde yayınlandığı,

Bilgi ve İletişim Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik;

- Kurumda veri kayıt ve dosyalama sistemi mevcut olduğu ancak geliştirmeye ihtiyaç duyulduğu,
- Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde oluşturulduğu ancak eksikliklerin bulunduğu,

İzleme Standartları ve Genel Şartlarına Yönelik

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmemiştir,
- İdarenin tüm birimleri iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirme ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlama çalışmalarının yapılmadığı,
- Kuruma 3(üç) adet iç denetçi kadrosu tahsis edildiği ancak mevcut durumda söz konusu kadroların boş kaldığı ve bu nedenden dolayı iç denetim çalışmalarının yapılamadığı,
- Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanını imzaladığı,

Anlaşılmış olup sonuç olarak iç kontrol sistemi ile ilgili uyum ve yapılandırma çalışmaları yapılmasına rağmen bu hususta önemli eksikliklerin bulunmakta olduğu görülmüş ve bu hususlar yukarıda belirtilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Üniversitenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazlarının Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Tapu kayıtlarına göre mülkiyeti Üniversiteye ait olan bazı taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte düzenlenen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’na (Ek:2) kaydedilmediği ve muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konulan “Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik”in “Kayıt ve kontrol işlemleri” başlıklı 5’nci maddesinde; “*Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır.*

Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınır.

...

Taşınmazların rayiç değeri; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanlar ise bu idarelerce tespit edilir. Taşınmazların kayıtlara alınan değeri, 3/5/2005 tarihli ve 2005/8844 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenir.

Kayıt işlemleri; taşınmaz giriş ve çıkış kayıtlarının tutulması ve ilgili cetvellere kaydedilmesi süreçlerini kapsar.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydı ve yönetimi ile ilgili olarak bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken kayıt ve kontrol işlemleri; kuruluş kanunları ile özel mevzuatlarındaki hükümler uyarınca, bu idarelerin yetkili ve görevli birimleri tarafından yapılır.

Taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara göre, harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılabilir.” denilmektedir.

Yine aynı Yönetmeliğin “Kayıt şekli” başlıklı 7 nci maddesinde;

“Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2’deki ‘Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’nda,

b) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3’teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu’nda,

c) Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4’teki ‘Orta Malları Formu’nda,

ç) Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan

taşınmazların kaydını Ek 5’teki ‘Genel Hizmet Alanları Formu’nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6’daki “Sınırlı Aynî

Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda", yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar.

Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerin hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

İcmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılır ve bu taşınmazlara ilişkin adet, yüzölçüm ve değer toplamaları belirtilir."

Hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümler uyarınca tapu kayıtlarında mülkiyeti Üniversite Rektörlüğü adına kaydı bulunan taşınmazların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden kayıt altına alınması gerekmektedir.

Ayrıca Üniversite tarafından tapu kütüğünde adlarına tescilli olan bu taşınmazların kaydının Ek 2 formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde kaydının tutulması, hazırlanan formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi ve mali hizmetler birimince de bu formların konsolide edilerek taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulması gerekmektedir.

Taşınmaz envanter ve kayıtlarına ilişkin değer tespiti yapılmadığı için tutar belirlenememekle beraber Kurumun mali tablolarında 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı eksik görünmektedir.

BULGU 2: Elde Edilen Faiz Gelirlerine İlişkin Bankalar Tarafından Yapılan Vergi Kesintisinin Muhasebe Kayıtlarına Yansıtılmaması

Üniversite'nin vadeli mevduattan elde ettiği net faiz gelirlerinin 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği, bu gelire ilişkin banka tarafından peşin kesilen gelir vergisi için 630 Giderler Hesabına kayıt yapılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 19'uncu maddesinin 8'inci fıkrasında; "Muhasebe birimlerinin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarları bu hesaba, tevkifat tutarları 630 Giderler Hesabına borç, faiz

tutarının içinde bulunan aya ait kısmı 600 Gelirler Hesabına, geçmiş aylara ait kısmı 181 Gelir Tahakkukları Hesabına alacak kaydedilir. Banka hesabına aktarılan tutarın tamamı aynı zamanda 805- Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir. Buna göre; brüt getiri kadar 600 Gelirler Hesabı alacaklandırılmalı, karşılığında ise faiz gideri kadar 630 Giderler Hesabı ile net gelir tutarı kadar 102 Banka Hesabı borçlandırılmamıştır. 102 Banka Hesabına aktarılan tutar aynı zamanda 805 Gelir Yansıtma Hesabına borç, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına alacak kaydedilmelidir. Faiz geliri için yapılan stopajın muhasebeleştirilmemesi, gelir tablosu ilkelerinden "Tüm gelir ve giderlerin gösterilmesi" ilkesine aykırı olarak elde edilen faiz gelirinin brüt olarak değil de net olarak gelir kaydedilmesi anlamına gelmektedir.

Her ne kadar 2019 yılı mayıs ayından itibaren elde edilen net faiz gelirlerine ilişkin banka tarafından peşin kesilen gelir vergisi için 630 Giderler Hesabına kayıt yapılmaya başlandığı görülmüşse de bu tarihten önce yapılan işlemlerin 2019 yılı mali tablolarına etkisi devam etmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine aykırı olarak, Üniversite tarafından yapılan söz konusu muhasebe kaydı sonucunda, 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda, karşılıklı olarak 600 Gelirler Hesabı ile 630 Giderler Hesabında hataya neden olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Kurum Bilançosunda Yer Alan Proje Özel Hesabına Kur Değerlemesi Yapılmaması

Proje Özel Hesabında yer alan tutara kur değerlemesi yapılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 23'üncü maddesine göre proje özel hesabı, dış finansman kaynağından, kamu idareleri adına dış proje kredisi olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının Devlet Borçları Muhasebe Birimi veya genel bütçe kapsamı dışındaki kullanıcı kamu idareleri muhasebe birimlerince izlenmesi için kullanılır.

Aynı Yönetmelik'in 25'inci maddesine göre; özel hesaplardaki dövizlerin ay sonlarında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru üzerinden yapılacak değerlendirilmesi sonucunda oluşan kur artışı farkları 104 Proje Özel Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına

alacak; kur azalışı farkları 104 Proje Özel Hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir.

Kısacası Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin 25'inci maddesine göre, proje özel hesabındaki tutarlar Merkez Bankası döviz satış kuru ile değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme sonucunda, olumlu kur farkları, 600 Gelirler hesabına alacak, olumsuz kur farkları ise 630 Giderler hesabına borç kaydedilmelidir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmelik'in 11'inci maddesinde aşağıda gösterilen hüküm yer almaktadır:

“Projeye ilişkin muhasebe kayıtlarında, ödemelerde ödemenin yapıldığı, avansların mahsubunda avans ödemesinin yapıldığı, diğer işlemlerde ise işlemin yapıldığı tarihteki özel hesabın bulunduğu bankanın döviz alış kuru esas alınır. Özel hesaba aktarılan dövizler ve bu dövizlerin değerlemesine ilişkin işlemlerde ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınır...”

Aynı Yönetmelik'in 8'inci maddesi ise şu şekildedir:

“Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600 Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104 Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir...”

Adı geçen Yönetmelik'in 8 ve 11'inci maddesine göre; 104 Proje Özel Hesabından yapılan kesin ve ön ödemelerin muhasebeleştirilmesinde özel hesabın bulunduğu bankanın döviz alış kurunun kullanılması öngörülmüşse de her ay yapılan değerlendirme işleminde Merkez Bankasının döviz satış kuru kullanılmalıdır.

Söz konusu güncelleme işlemlerinin yapılmaması, 2019 yılı mali tablolarında 600 Gelirler Hesabı ve 104 Proje Özel Hesabının eksik görünmesine neden olmaktadır.

BULGU 4: Takipli Alacaklar Hesabının Gerçeği Yansıtmaması

Üniversite'de tahsili sağlanamadığı için takipli alacak haline gelmiş olan çeşitli alacakların, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına tam olarak yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı bölümünün “Hesabın niteliği” başlıklı 54'üncü maddesinde:

“(1) Gelirlerden takipli alacaklar hesabı; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır.”

Hükmü ile Yönetmelik'in “Hesaba ilişkin işlemler” başlıklı 55'inci maddesinde:

“(1) Gelirlerden takipli alacaklar hesabına ilişkin takibe alma işlemleri aşağıdaki açıklamalara göre yapılır:

a) İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış olan alacakların takip kayıtları, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara kaydedilerek yapılır.

b) İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir.

c) Yanlışlıkla takibe alınan alacaklar, muhasebe servisine bildirildiğinde ilgili hesaplara kaydedilerek takip kaydından düşülür.

(2) Gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan, terkin edilenlere ilişkin olarak düzenlenen düzeltme fişleri muhasebe servisine gönderildiğinde, her bir düzeltme fişine veya düzeltme fişlerinin ekli olduğu günlük icmal listesine göre düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle giderler hesabına kaydedilerek terkin edilen tutarlar kayıtlardan çıkarılır.” denilmektedir.

Yönetmelikte belirtildiği üzere 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler ayrıntılı olarak açıklanmıştır. 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen vergi gelirleri, teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, diğer gelirler ve sermaye gelirlerinden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılmaktadır.

Üniversite Hukuk Müşavirliğince hazırlanan, tahsili sağlanamadığı için takibe alınan alacaklar listesine göre takipli alacaklar hesabında izlenilmesi gereken toplam tutarın 27.722.584,82 TL olması gerekirken, Kurum'un 2019 yılı bilançosunda 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı olan takipli alacak tutarının 104.357,92-TL olduğu görülmüştür. Buna göre, takipli alacakların tamamının 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında

izlenilmemesi nedeniyle 2019 yılı bilançosunda 27.618.226,90-TL tutarında hataya neden olunmuştur.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bilimsel Projeler Hesabı ve Bilimsel Projeler Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması

Üniversite tarafından desteklenen bilimsel araştırma projelerinin izlenmesinde 962 Bilimsel Projeler Hesabı ve 963 Bilimsel Projeler Karşılığı hesaplarının kullanılmadığı görülmüştür.

2547 sayılı Kanun'un 58'inci maddesine göre, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 30.11.2006 tarih ve 20017 sayılı yazısı ile uygun görüş alınarak çıkarılan Yükseköğretim Kurumları Muhasebe Yönergesi'nin "Hesap planı" başlıklı 7'nci maddesindeki "*Yükseköğretim Kurumlarına ait hesap planı Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 44'üncü maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçevede hesap planında yer alan aşağıdaki hesaplardan oluşur*" hükmü gereğince "Diğer Nazım Hesaplar" başlığı altında "962 Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963 Bilimsel Projeler Karşılığı" hesapları düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere uygun olarak, üniversitelerde araştırma projelerinden desteklenen projeler için ayrılan ödenek tutarlarının birim bazında açılan alt hesaplarda, desteklenen proje bütçesi ve ilgili kurullardan verilen ek ödeneklerin "962 Bilimsel Projeler Hesabı" ile "963 Bilimsel Projeler Karşılığı" hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Araştırma projelerinden desteklenmesine karar verilen projeler için ayrılan ödenek tutarları ve bu projelere verilen ek ödenekler 962 Bilimsel Projeler Hesabına borç, 963 Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir. Kaydedilen tutarlardan yapılacak cari harcamalar/makine teçhizat alımları bir taraftan 630 Giderler Hesabına ya da varlık alımlarına ilişkin olanlar ilgili varlık hesabına borç, 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabına alacak kaydedilirken, söz konusu tutarlar aynı zamanda 962 nolu hesaba alacak, 963 nolu hesaba borç kaydedilir. Aynı şekilde Üniversitenin ilgili kurulları tarafından desteklenmesi iptal edilen bilimsel araştırma projelerinin bütçelerinde kalan tutarlar 962 nolu hesaba alacak, 963 nolu hesaba borç kaydedilir.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen kayıtların yapılarak kurumun mali tablolarında yer

alması, üniversitenin bilimsel araştırma projeleri kapsamındaki faaliyetleri hakkında bilgi vermesi ve takibi açısından önem arz etmektedir.

BULGU 2: Kiraya Verilen Taşınmazların İzlenmesi İçin Nazım Hesapların Kullanılmaması

Üniversite tarafından kiraya verilen yerlerin izlenmesi için 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabı ile 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 533/B maddesine göre; kamu idarelerinin, kendilerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlerin sözleşme sonuna kadar kayıtlı değerleri üzerinden izlenmesi için 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabını kullanmaları gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 533/C maddesinin 1'inci fıkrasının "a" bendine göre; kiraya verilen ya da üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar, sözleşmenin başında kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir. Aynı maddenin "b" bendine göre ise; kiraya verilen ya da üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar, sözleşmenin sonunda kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedilir.

Ayrıca söz konusu Yönetmelik'in 533/G maddesinde, Diğer Nazım Hesaplar grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarların 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına karşılık olarak kaydedileceği belirtilmektedir.

Bu itibarla, yukarıda bahsedilen Yönetmelik hükümleri uyarınca Üniversite tarafından kiraya verilen taşınmazların izlenmesi için 990 ve 999 nolu nazım hesapların kullanılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Bazı Tıbbi Cihaz Alımlarının Bilimsel Araştırma Projeleri Kapsamında Yapılması

Bilimsel Araştırma Projeleri için aktarılan kaynağın, mevzuata uygun bir proje olmaksızın tıbbi cihaz alımları için kullanıldığı tespit edilmiştir.

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma Projeleri Hakkında Yönetmeliğin 3'üncü

maddesinde, Bilimsel araştırma projesi “*Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilir projeler ile bilim insanı yetiştirme ve araştırma altyapısı kurma ve geliştirme projeleri*” şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik’in 6’ncı maddesinde “*Bilimsel araştırma projelerinin bilime, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal, sanatsal, kültürel gelişimine ve kalkınmasına katkı sağlaması esastır.*”

11’inci maddesinde;

“*Bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanılmak üzere aşağıda belirtilen gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerinde bilimsel ve teknolojik araştırma hizmetleri için tefrik edilen bilimsel araştırma projelerine ilişkin ödenekler, bütçelendiği tertiplerden tahakkuka bağlanarak özel hesaba aktarılacak suretiyle kullanılır:*

a) *Yükseköğretim kurumunun döner sermaye gelirlerinden 2547 sayılı Kanunun 58 inci maddesinde belirtilen oranda aktarılacak tutarlar.*

b) *Yürütülen proje ile ilgili olarak ortaya çıkan ve ticarileşmesi döner sermaye işletmesi tarafından gerçekleştirilen çıktılara ilişkin elde edilen gelirler.*

c) *Bilimsel araştırma projeleri için yapılacak bağış ve yardımlar.*

ç) *Yükseköğretim kurumunun izni ile yükseköğretim kurumunun yurtiçindeki veya yurtdışındaki kuruluşlarla yapacağı ortak araştırmalar için ilgili kuruluşlar tarafından ödenecek tutarlar.*

d) *Diğer gelirler.”* denilmektedir.

Bu hükümlere göre Bilimsel Araştırma Projeleri için başka kişi ve kuruluşlar ile Döner Sermaye İşletmesinden aktarılan tutarlar, bütçelendikleri tertiplerden özel hesaba aktarılarak sadece bilimsel araştırma projelerinin finansmanı için kullanılacaktır.

Adı geçen Yönetmelik’in “Ödeneklerin kullanımı” başlıklı 13’üncü maddesine göre özel hesapta izlenen bilimsel araştırma ödenekleri sadece aşağıda belirtilen giderler için kullanılabilir: “*...Özel hesapta izlenen tutarlar (öz gelir ve hazine yardımı), proje süresi ile sınırlı olmak üzere bilimsel araştırma projeleri için gerekli olan sözleşmeli olarak*

çalıştırılacakların harcamaları, yolluk ve hizmet alımları tüketim malları ve malzeme alımları, demirbaş alımları, makine ve teçhizat alımları ile bilimsel araştırma projeleri için gerekli diğer giderleri karşılamak üzere kullanılır...”

Buna göre; özel bir banka hesabında tutulan ödenekler, sadece bilimsel araştırma projeleri için gerekli olan giderler (personel giderleri, mal, malzeme ve demirbaş alımı gibi) için kullanılabilecektir. Ancak, Üniversitede gerçekleştirilen bir kısım projelere bakıldığında tamamen tıbbi cihazların alımı işi olup mevzuatta düzenlenen hususları karşılamamaktadır. Söz konusu projelerin bütçeleri de tamamen ilgili tıbbi cihazın alınması kapsamındaki giderlerden oluşmaktadır.

Elbetteki üniversiteler, bilimsel araştırma projeleri kapsamında ihtiyaç duyulan makine ve teçhizatı almak durumundadır. Ancak ilgili mevzuatındaki düzenlemelere uygun olarak hazırlanmış bilimsel bir proje olmaksızın, tamamen bir cihazın alınması niteliğinde olan bir harcamanın bu kapsamda değerlendirilmesi mümkün görünmemektedir.

Kurum tarafından sıklıkla başvurulmuş söz konusu uygulama, yöntem bilimsel araştırma projelerinin esas varlık nedeni olan bilime ve ülke ekonomisine katkı sağlama amacının gerçekleştirilmesine hizmet etmeyeceği gibi 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'ndan istisna edilen hususlardan faydalanılan durumlarda rekabetin engellenmesi durumunu da ortaya çıkarabilme riskini de taşımaktadır.

BULGU 4: Dekanlık Görevlerinin Vekâleten Gördürülmesinde Mevzuatında Belirlenen Usule Uyulmaması

Üniversite bünyesinde bulunan bazı fakültelerin dekanlarının asaleten atamalarının yapılmayarak, görevlerin vekâleten yürütüldüğü tespit edilmiştir.

2547 sayılı Kanun'un “Dekan” başlıklı 16’ncı maddesinde;

“a. (Değişik: 14/4/1982 - 2653/2 md.) Atanması: Fakültenin ve birimlerinin temsilcisi olan dekan, rektörün önereceği, üniversite içinden veya dışından üç profesör arasından Yükseköğretim Kurulunca üç yıl süre ile seçilir ve normal usul ile atanır. Süresi biten dekan yeniden atanabilir.

Dekan kendisine çalışmalarında yardımcı olmak üzere fakültenin aylıklı öğretim üyeleri arasından en çok iki kişiyi dekan yardımcısı olarak seçer. (Ek: 2/1/1990 - KHK - 398/2 md.; Değiştirilerek Kabul: 7/3/1990 - 3614/2 md.) Ancak merkezi açıköğretim yapmakla görevli

üniversitelerde,gerekli hallerde açıköğretim yapmakla görevli fakültenin dekanı tarafından dört dekan yardımcısı seçilebilir.

Dekan yardımcıları, dekanca en çok üç yıl için atanır.

Dekana, görevi başında olmadığı zaman yardımcılarında biri vekalet eder. Göreve vekalet altı aydan fazla sürerse yeni bir dekan atanır.

b. Görev, yetki ve sorumlulukları:

(1) Fakülte kurullarına başkanlık etmek, fakülte kurullarının kararlarını uygulamak ve fakülte birimleri arasında düzenli çalışmayı sağlamak,

(2) Her öğretim yılı sonunda ve istendiğinde fakültenin genel durumu ve işleyişi hakkında rektöre rapor vermek,

(3) Fakültenin ödenek ve kadro ihtiyaçlarını gerekçesi ile birlikte rektörlüğe bildirmek, fakülte bütçesi ile ilgili öneriyi fakülte yönetim kurulunun da görüşünü aldıktan sonra rektörlüğe sunmak,

(4) Fakültenin birimleri ve her düzeydeki personeli üzerinde genel gözetim ve denetim görevini yapmak,

(5) Bu kanun ile kendisine verilen diğer görevleri yapmaktır.

Fakültenin ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasında, öğrencilere gerekli sosyal hizmetlerin sağlanmasında, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayını faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumludur.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de açıkça anlaşılacağı üzere, dekanlık görevinin asaleten yürütülmesi asıldır. Bu görevin hangi hallerde vekaleten yürütülebileceği yine ilgili Kanun maddesinde belirlenmiştir. Dekan görevinin başında olmadığı zamanlarda yardımcılarında biri yerine vekalet edebilir. Bu görevin vekaleten yürütülmesi arızı durumlar için geçerli olup 6 aylık bir süre ile sınırlıdır. Söz konusu 6 aylık süre de bir hak değildir. 6 aylık süre dolu olan dekanlık kadrolarına çeşitli nedenlerle vekalet edilmesi durumunda belirlenen bir sınırdır. Boş bulunan dekanlık görevine vekalet için belirlenmiş bir süre değildir.

Ayrıca, 2547 sayılı Kanunun belirlediği usul, dekanın görevi başında olmadığı zaman yardımcılarında birinin yerine vekalet etmesidir. Ancak, söz konusu vekaleten görevlendirmeler, Üniversitenin talebi üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılmıştır. Söz konusu görevlendirme usulü Kanunun belirlediği usule aykırıdır.

Vekalet müessesesinin idare hukukunda yaygın bir idari işlem olduğu, bununla ilgili olarak düzenlemelerin bulunduğu iddia edilebilirse de, idare cevabında bahsi geçen vekalet kavramı 657 sayılı Kanundan kaynağını aldığı. 2547 sayılı Kanunun yukarıda da değinilen 16 ncı maddesinde değinilen vekalet kavramının ise, idare hukukundan kaynaklanan klasik manadaki vekalet kavramında farklı olduğu unutulmamalıdır. Bulgumuzda belirtilen dolu kadro ve boş kadro kavramları 657 sayılı Kanunda yer verilen dolu ve boş kadro kavramlarını ifade etmemektedir.

Bu bağlamda, 657 ile 2547 sayılı Kanunlardaki vekalet kavramının birbirinden ayrı yorumlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, dekanlık görevi tek başına bir idari bir görev değildir. Dekanlık aynı zamanda ve daha öncelikli olarak akademik bir görevdir. Bunun en önemli delili de yine Kanunun 16 ncı maddesinde ifade bulmuştur. Madde hükmünde de açıkça belirtildiği üzere, dekanlık görevi sadece profesör ünvanına sahip kişilerce yerine getirilebilir. İdare cevabında belirtildiği üzere, idare hukundan kaynaklanan vekalet kavramı esas alındığında, akademik ünvana sahip olmayan, ya da herhangi bir öğrenim şartını da taşımayan herhangi bir kişi de dekanlık görevini yerine getirebilirdi ki bu durum 2547 sayılı Kanunun tüm temel kavramlarına aykırı bir durum ortaya çıkarırdı.

Yine bu noktada akla gelebilecek bir başka gerekçe ise, bir idari işlemin doğduğu anda hüküm ifade edeceği ve bunun aksinin bir mahkeme kararıyla ortaya konmadıkça ya da atamayı yapan kişi ya da kurulca geri alınmadıkça hüküm ifade edeceği olabilir. Ancak, söz konusu vekaleten atama işlemi kanuna açıkça aykırıdır ve yok hükmündedir. Mezkur Kanunun 16 ncı maddesinde hangi haller de ve ne şekilde dekana vekalet edilebileceği açıkça ifade edilmiştir. Söz konusu hüküm uyarınca, bir kişinin dekana vekalet edebilmesi, ancak usulüne uygun şekilde dekan olarak atanan kişinin geçici süre ile görevinin başında olmadığı durumlarda geçerlidir. Hatta madde hükmünde açıkça ifade edildiği üzere, bu şekilde vekaleten dekanlık görevinin 6 aylık süreyi aşması durumunda geçici olarak görevinin başında bulunamayan dekanın görevine son verilerek yerine Kanunda belirlenen usule uygun olarak yeni bir kişinin dekan olarak atanması gerekmektedir. Hatta, geçici olarak görevinin başında bulunmayan ve

yerine bir yardımcısını vekil olarak bırakan kişinin, bu görevinden ayrılması durumunda, Kanunda belirlenen 6 aylık süreye bakılmaksızın Kanunda belirtilen usule uygun olarak yeni bir kişinin dekan olarak atanması gerekmektedir. Kanunda dekan için belirlenen 3 yıllık görev süresi, mahiyeti itibariyle idari olmaktan çok akademik bir görev olan dekanlığın, hiç bir baskı altında kalmaksızın, tamamen bilimin ışığında yerine getirilebilmesi için bir güvence niteliğindedir.

2020 yılı itibariyle Spor Bilimleri Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi Dekanlıkları haricinde bütün fakülte dekanlıklarına asaleten atama yapılmıştır, söz konusu iki fakülte dekanlığına asaleten atama yapılması için de 2020 yılı içinde Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gerekli başvuru yapılmıştır.

Dekan fakültenin ve bağlı birimlerinin öğretim kapasitesinin rasyonel bir şekilde kullanılmasında ve geliştirilmesinde gerektiği zaman güvenlik önlemlerinin alınmasında, öğrencilere gerekli sosyal hizmetlerin sağlanmasında, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayını faaliyetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesinde, bütün faaliyetlerin gözetim ve denetiminin yapılmasında, takip ve kontrol edilmesinde ve sonuçlarının alınmasında rektöre karşı birinci derecede sorumludur. Gerek Üniversite'nin asıl faaliyet alanı olan eğitim ve gerekse de idari işlemler açısından önemlilik arzeden dekanlık görevinin vekaleten gördürülmesi ve bunun devamlılık arzemesi, Üniversite'nin görevlerini sağlıklı bir biçimde yürütebilmesi açısından riskler ortaya çıkarmaktadır.

BULGU 5: Üniversite Bünyesinde Bulunan Konukevi, Otel ve Kreşin İşletilmesine İlişkin Hizmetlerin Döner Sermaye Kapsamında Yürütülmesi

Üniversiteye ait Davraz Dağı Kayak Merkezinde bulunan otel, ve şehir merkezinde bulunan konukevi ile kreşin döner sermaye kapsamında işletildiği tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinde;

"Yükseköğretim kurumlarında üniversite yönetim kurulunun önerisi ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile döner sermaye işletmesi kurulabilir. "

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Tanımlar" başlıklı 3' üncü maddesinde:

"Döner Sermaye: Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine kanunlarla verilen asli ve sürekli kamu görevlerine bağlı olarak ortaya çıkan ve genel idare esaslarına göre

yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetlerin sürdürülebilmesi için, kamu idaresine bağlı olarak kurulmuş işletmelere tahsis edilen sermayeyi,”

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinin “Faaliyet Alanı” başlıklı 2’ inci maddesinde ise:

“Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin faaliyet alanına Giren iş ve hizmetler aşağıda gösterilmiştir.

a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma, seminer, konferans, panel, sempozyumlar düzenlemek, her seviyede kurslar açmak ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi, danışmanlık , eğitim organizasyonu, bakım ve onarım yapmak, bunlara ilişkin her türlü raporları hazırlamak,

c) Belirli Bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız ve bu kuruluşları işletmek,

e) Her Türlü basım ve yayım işlerini yapmak,

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet etmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlamak ve satmak ...” denilmektedir.

Ayrıca öğretim görevlilerine döner sermaye gelirlerinden yapılacak ek ödemenin oranları ile bu ödemelerin esas ve usulleri; yükseköğretim kurumlarının hizmet sunum şartları ve kriterleri, personelin kadro ve görev unvanı, görev yeri, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak Yükseköğretim Kurulu tarafından Yönetmelikle düzenlenmiştir.

Söz konusu Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmeliğin, 1’inci, 4’ üncü

maddelerinde;

“...

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları esas alınarak yapılacak ek ödeme oranları ile bu ödemelerin usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

...

Genel ilkeler

MADDE 4 – ...

(2) (Değişik:RG-19/9/2012-28416) Kanunun 58’inci maddesinin (c) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde çalışan personel ile diğer birimlerde döner sermaye gelirlerinin elde edilmesine katkısı bulunan öğretim elemanları dışındaki personele bu Yönetmelik kapsamında hiçbir şekilde ek ödeme yapılamaz.

...

(5) Yapılacak ödemelerde gelir gider dengesi gözetilerek, döner sermaye kaynakları uygun olduğu takdirde ek ödeme yapılır.

...

(7) Yapılacak ek ödemeye esas katkı oranlarının belirlenmesinde 5 inci maddede belirlenen; kurumsal katkı puanı (A puanı), bireysel gelir getirici faaliyet puanı (B puanı), eğitim-öğretim faaliyeti puanı (C puanı), bilimsel faaliyet puanı (D puanı) ve diğer faaliyetler puanı (E puanı) esas alınır. Kanunun 58 inci maddesinin (c) fıkrası kapsamında bulunan birimlerde söz konusu puanların tamamı kullanılır. Anılan fıkra dışındaki birimlerde ise yönetim kurullarınca, yükseköğretim kurumunun yapısı ve mali durumu göz önünde bulundurularak bir veya birden fazlasının kullanılmasına karar verilmek suretiyle belirleme yapılır.

... ” denilmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde;

Döner sermaye işletmeleri genel idare esaslarına göre yürütülmesi mümkün olmayan mal ve hizmet üretimine ilişkin faaliyetler için kurulmalıdır.

Yine yukarıda yer alan katkı payı dağıtımına ilişkin düzenlenen Yönetmelik hükümlerine göre; yapılacak ek ödemede kişinin gelir getirici faaliyetlere bizzat katkı yapması gerektiği anlaşılmaktadır. Yönetmelikteki ek ödeme dağıtımına ilişkin düzenlemeler ve hesaplamalarda bu hususun temel alındığını açıktır.

İktisadi İdari Bilimler Fakültesine bağlı olarak işletilen Konukevi ve Otelden sağlanan gelir ile bu Fakültede görevli öğretim üyeleri ve görevlilerinin herhangi bir katkısı bulunmamaktadır.

Yine uygulamada ayrı bir birim olan kreşin de Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okuluna bağlı olarak işletildiği görülmüştür. Yapılan incelemede Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunun öğretim üye ve görevlerinin kreş gelirine herhangi bir doğrudan veya dolaylı katkısı bulunmamaktadır.

Sözkonusu Fakülte ve Yüksekokul’un personeline Döner Sermaye İşletmesi tarafından bu gelirlerden 2019 yılında ödemede bulunulmamış ve katkı sunmayan öğretim üye ve görevlisine herhangi bir ödeme yapılmayacağı belirtilmişse de yeni bir idari karar ile ek ödeme yapılacağı riskini barındırmaktadır.

Kreş, Konukevi ve Davraz Dağı Kayak Merkezinin döner sermaye işletmesi kapsamında; kapasite fazlasını değerlendirmek, devlete ek gelir sağlamak ve topluma faydalı hizmetler sunulması, öğrencilere staj imkanı verilmesi ve Isparta halkının ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Üniversite Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde bulunan “faaliyet alanları” ile sınırlı olmak üzere işletildiği kurum tarafından değerlendirilse de bulguda belirtilen hususları karşılamadığı görülmüştür.

Bulgu konusu yapılan husus söz konusu; otel, kreş ve konukevinin işletilmesi hususu değildir. Asıl bahsedilen husus bu gibi yerlerin Üniversite bünyesinde Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı tarafından işletilmesi gereği hususudur. Staj uygulamaları, kapasite fazlasının kullanılması ve ek gelir sağlamak gibi amaçlar için bu gibi yerlerin döner sermaye işletmesi kapsamında işletilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. Söz konusu staj uygulamaları

bu birimlerin Üniversite tarafından işletilmesi durumunda da yapılabilmesine herhangi bir hukuki engel bulunmamaktadır. Aksine 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 46'ncı maddesinin (k) bendine göre öğrencilerin yarı zamanlı çalıştırılmasına olanak sağlanmaktadır.

124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yüksek Öğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 32'nci maddesinin (c) bendine göre;

“Öğrencilerin ve personelin, spor, kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetleri düzenlemek” Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı'nın görevleri arasında saymıştır.

Ayrıca Döner Sermaye işletmelerinde ek ödeme dağıtımını belirleyen Usul ve Esaslarda Öğretim üyesinin katkısının bulunmasının esas olduğu açık bir şekilde belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri bir arada değerlendirildiğinde Öğretim üyelerinin herhangi bir katkısı bulunmadan söz konusu yerlerin döner sermaye işletmesi bünyesinde işletilmesi mümkün değildir. Söz konusu yerlerin Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “Tanımlar” başlıklı 3' üncü maddesi hükmü gereğince; Genel idare esaslarına göre Üniversite merkez teşkilatı tarafından Sosyal Tesis bünyesi kapsamında işletilmesi gerekmektedir.

Sosyal Tesis olarak işletilmesi gereken konukevi, otel ve kreşin mevzuata aykırı biçimde döner sermaye işletmesi kapsamına alındığı, Özel Bütçe kapsamında Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmesi gereken bu hizmetlerin Döner Sermaye kapsamında işletilmesinin hukuki dayanağı bulunmadığı, bu tesislerin Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı tarafından işletilebileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Üniversiteye ait arazi ve arsaların üzerine yapılan binaların tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10'uncu maddesinde:

“(1) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu

kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihi için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihi ile ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.” denilmektedir.

Aynı Yönetmelik’in 4’üncü maddesinde cins tashihi;

“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi” şeklinde tanımlanmaktadır.

Yine Yönetmeliğin “Kayıt değişikliği işlemleri” başlıklı 11 inci maddesinde de; *“Kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edilir.*

Terkin, satış, devir gibi mülkiyeti sona erdiren durumlarda sona eriş nedeni açıklanarak kayıt kapatılır.

Taşınmaza yapılan değer arttırıcı harcamalar, taşınmazın değerine eklenir.

Bu madde uyarınca kayıtlarda meydana gelen değişiklikler en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderilir.” hükümlerine yer verilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre Üniversiteye ait taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarında cins tashihi için yapılması gerekmektedir.

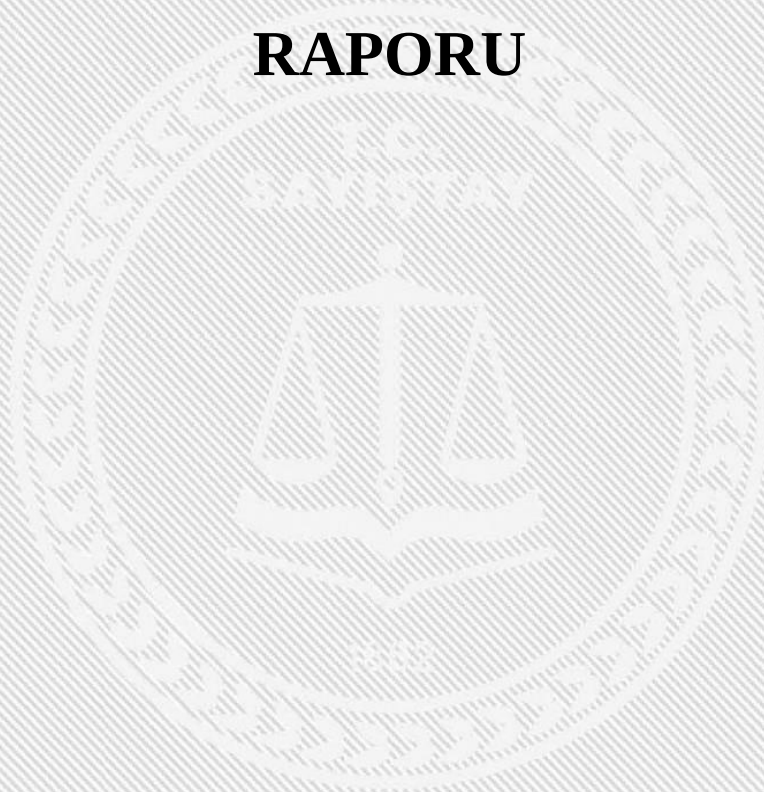
T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vadeli Mevduat Hesaplarından Elde Edilen Faiz Gelirlerinin Brüt Faiz Geliri Yerine Net Faiz Geliri Olarak Kaydedilmesi	2018	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu düzenlendi. (Denetim Görüşünün Dayanakları Madde No:2)
İrtifak Hakkı Bedellerinin ve Hasılat Paylarının Tahakkukunun ve Takibinin Düzenli Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Tam olarak düzeltilmiştir.

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ
2019 YILI
SAYIŞTAY DÜZENLİLİK DENETİM
RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	31
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	33
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	34
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	34
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	34
6.	DENETİM BULGULARI.....	35
7.	EKLER.....	41

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Geçmiş Yıllar Karları Hesabının Hatalı Kullanılması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Prim Borcu Olanlara Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na Fatura Edilememesi
2. Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi faaliyetlerini, Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'ne (R.G. 02.02.2000/23952) göre sürdürmektedir. Bu Yönetmelik'in "Faaliyet Alanı" başlıklı 2'nci maddesinde faaliyetler şu şekilde belirlenmiştir:

"a) Yükseköğretim kurumları dışındaki kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerce talep edilecek bilimsel görüş, proje, araştırma, seminer, konferans, panel, sempozyumlar düzenlemek, her seviyede kurslar açmak ve benzeri hizmetler yapmak,

b) Plan, fizibilite çalışması, analiz, model denemeleri, bilgi işlem hizmetleri, iş değerlendirilmesi, danışmanlık, eğitim organizasyonu, bakım ve onarım yapmak, bunlara ilişkin her türlü raporları hazırlamak,

c) Belirli Bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak,

d) Klinikler, poliklinikler, ameliyathaneler ve laboratuvarlarda yapılacak her türlü muayene tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve hizmet üretimi ile ilgili iş ve benzeri hizmetleri yapmak, açılmış ve açılacak olan her türlü sağlık hizmetleriyle ilgili yataklı ve yataksız ve bu kuruluşları işletmek,

e) Her Türlü basım ve yayım işlerini yapmak,

f) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek faaliyet alanı ile sınırlı olarak iş ve hizmet etmek, elde edilen ürünleri önceden Rektörün izni alınmak şartıyla pazarlamak ve satmak"

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin teşkilat yapısı şu şekildedir;

Üniversite Yönetim Kurulu aynı zamanda döner sermaye işletmesinin yönetim kuruludur.

Yürütme Kurulu, Üniversite Yönetim Kurulunca seçilen bir Rektör Yardımcısı, üç öğretim elemanı (Dekan ve Yüksekokul Müdürü de olabilir) ve bir sayman, olmak üzere beş kişiden oluşur. Yürütme Kurulu toplanma ve karar yeter sayısı en az üç kişidir.

Döner sermaye işletmesinin harcama yetkilisi Rektördür. Rektör bu yetkisini uygun gördüğü ölçüde Rektör Yardımcılarına, Dekanlara, Enstitü, Yüksekokul, Araştırma ve Uygulama Merkezleri Müdürlerine devredebilir.

Döner sermaye işletmesinin hizmetleri, yönetim kurulu, ita amiri, işletme müdürü, sayman, tahakkuk memuru, veznedar, ayniyat memuru, ambar memuru, memurlar ve işçiler tarafından, saymanlık hizmetleri ise T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığınca kurulan saymanlıkça yürütülmektedir.

Döner Sermaye İşletmesi bünyesinde; Sağlık Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Dış Hekimliği Fakültesi Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Isparta Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu, Sürekli Eğitim Merkezi, Yenilikçi Teknolojiler Uygulama ve Araştırma Merkezi, Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi yer almaktadır. 01.04.2019 tarihinden sonra Tarımsal Araştırma ve Uygulama Merkezi, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesine devredilmiştir.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünde, işletme müdürü, 2 işletme müdür yardımcısı, 3 şef, 6 memur ve 3 sürekli işçi olmak üzere 15 kamu görevlisi çalışmaktadır.

Araştırma ve Uygulama Hastanesinde 657 sayılı Kanuna tabi 5 teknisyen ile 3 hemşire; 2 sözleşmeli sürekli işçi, 703 sürekli işçi; dış hekimliği fakültesinde 89, fırın biriminde 5, konukevi ve çiftçi eğitim merkezinde 15, kreş ve anaokulunda 9, mavigöl ve davraz uygulama otelinde 11, seramik araştırma ve uygulama merkezinde 2 sürekli işçi çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

2019 yılı bilançosunda sermayesi 129,00 TL olup, toplam aktif büyüklüğü 62.929.244,50 TL'dir. Döner sermaye gelir toplamı 182.653.738,75TL, gider toplamı 239.262.414,38TL olup, yıl sonu itibarıyla toplam 56.608.675,63TL zarar gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

İşletme işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve bu işlemlere ilişkin mali rapor ve tabloların düzenlenmesi, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yapılmaktadır.

Muhasebeleştirme ve raporlama işlemleri, T. C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından

yönetilen Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Bilanço
- Gelir tablosu
- Geçici ve kesin mizanlar
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Menkul kıymetler sayım tutanağı
- Birleştirilmiş veriler defteri
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm

önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Geçmiş Yıllar Karları Hesabının Hatalı Kullanılması

Süleyman Demirel Üniversitesi Döner Sermayesi İşletmesi kesin mizanının öz kaynaklara ilişkin kayıtlarında 580 Geçmiş Yıllara Ait Zararlar Hesabının, 570 Geçmiş Yıllar Karlar Hesabından mahsup edilmeksizin yıllar bazında yer aldığı görülmüştür.

Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı (-) bölümünün “Hesabın İşleyişi” başlıklı 380’inci maddesinin son bendinde;

“1) İzleyen hesap dönemlerinde net kârdan mahsup edilen geçmiş yıllar zararları bu hesaba alacak, 570 Geçmiş Yıllar Kârları Hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükmüne göre döner sermayeli işletmelerde ilgili yıllara ilişkin geçmiş yıllar zararları yıllar itibariyle karlardan mahsup edilerek 570 Geçmiş Yıllar Karları Hesabı borç ve 580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabı alacak olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca dönem sonundaki gelir ve gider toplamaları 690 no'lu hesap üzerinden birbirinden mahsup edilerek 590 Dönem Net Karı veya 591 Dönem Net Zararına aktarıldıktan sonra bir sonraki yıl açılış hesabında 570 Geçmiş Yıllar Karları Hesabına ya da 580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabına aktarılmalıdır.

Döner Sermaye Muhasebe İşletim Sisteminin yapısı her birim için ayrı ayrı izleme yapacak şekilde oluşturulmuştur. Ancak döner sermaye işletmesi esas itibari ile tek bir işletme olduğundan yıl sonunda tüm birimlere ait gelir tablosu ve bilançonun ayrı ayrı verilmesinin yanında konsolide rapor verecek şekilde düzenlemesi de yapılmıştır.

Döner sermaye işletme müdürlüğü alt işletmelerden meydana geldiği ve her bir alt işletmenin kendi içinde geçmiş yıl kar ve zararlarını mahsup ettiği bu nedenle kümülatif

bilançoda böyle bir mahup yapılmasına gerek bulunmadığı şeklindeki yaklaşım Yönetmelik'e uygun değildir.

Zira sonuç olarak düzenlenen bilanço da aynı Yönetmelik hükümlerine tabidir. Dolayısıyla kümülatif bilançoda da 580 Geçmiş Yıllara Ait Zararlar Hesabının, 570 Geçmiş Yıllar Karlar Hesabından mahsup edilmesi gerekmektedir.

İşletmenin mizanında 580 Geçmiş Yıllar Zararları Hesabında 76.655.353,59 TL ve 570 Geçmiş Yıllar Karları Hesabında 6.873.706,21 TL tutarları yer aldığı ve bunların birbirlerinden mahsup edilmediği ve dolayısıyla mali tabloların hatalı veri verdiği değerlendirilmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Prim Borcu Olanlara Sunulan Sağlık Hizmetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na Fatura Edilememesi

Üniversite Araştırma ve Uygulama Hastanesinde ayaktan veya yatarak tedavi gören ve genel sağlık sigortası prim borcu olduğu için sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanma koşulu taşımayan Türk vatandaşları ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi masraflarının, getirilen muafiyetler nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna fatura edilememesinin; en önemli gelir kaynağı Sosyal Güvenlik Kurumundan tahsil edilen tedavi ücretleri olan ve bu gelirler ile giderlerini karşılayan Üniversite Hastanesi Döner Sermaye İşletmesinin mali yapısının sürdürülebilirliğine olumsuz etki yaptığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasında; *"kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz"* denildikten sonra aynı maddenin altıncı fıkrasında *"Cumhurbaşkanı 1'inci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir"* hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen Kanun maddesi uyarınca döner sermayeli işletmeler bünyesinde faaliyet gösteren üniversite sağlık, araştırma ve uygulama hastaneleri tarafından verilen sağlık hizmetleri ücret karşılığı yerine getirilmekte olup bu hizmetlerden sosyal güvencesi olmayanların ve aile fertlerinin ücretsiz yararlanabilmeleri, genel sağlık sigortası primi

ödemeleri koşuluna bağlanmıştır. Bununla birlikte 2015 yılından 2018 yılına kadar Bakanlar Kurulunca yapılan düzenlemeler ve en son 28.03.2019 tarih ve 859 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 31.12.2019 tarihine kadar, genel sağlık sigortası primi borcu olup sağlık hizmetlerinden yararlanamayan vatandaşlar ile aile fertleri, 4736 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin 1'inci fıkrası hükmünden muaf tutulmuşlardır.

4736 sayılı Kanunun 1'inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutulacakların tespitine dair 28.01.2002 tarihli ve 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına 859 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile eklenen Geçici 73'üncü Maddede;

“GEÇİCİ MADDE 73- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olup, 67 nci madde hükümleri çerçevesinde sağlık hizmeti alamayan Türk vatandaşları ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına ait sağlık tesisleri ile devlet üniversitelerinin sağlık uygulama ve araştırma merkezlerinde (üniversite hastaneleri) sunulan sağlık hizmetlerinden 5510 sayılı Kanundaki usul ve esaslar çerçevesinde yararlanmada, 31/12/2019 tarihine kadar, 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.

Bu maddenin uygulanmasıyla ilgili olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, döner sermaye ödemeleri ve uygulamaya ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Sağlık Bakanlığı yetkilidir.” Denilmektedir.

Bu Karar'a dayanarak Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Üniversitelere gönderdiği 11.04.2019 tarih ve 23642684/010 sayılı yazı ile bu kapsamda sunulan sağlık hizmetleri için 2019 yılında da herhangi bir kuruma fatura düzenlenmeyeceğini ifade etmiştir. 2015 yılından bu yana devam eden söz konusu uygulama, Sağlık Temel Kanununun Ek 9'uncu maddesinde hüküm altına alınan, Sağlık Bakanlığı ile Üniversite Eğitim ve Araştırma Hastanelerinin birlikte yönetimi (Afiliasyon) dışında kalan Üniversite Hastanelerine artan oranda ek mali yük getirmektedir.

Sağlık Bakanlığına bağlı hastaneler bütçe açığı oluşması durumunda ek bütçe alabilirken, üniversite hastaneleri böyle bir bütçeden faydalanamamaktadır.

Süleyman Demirel Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinin; 2015- 2019 yılları içinde, genel sağlık sigortası prim borcu bulunan ve muafiyetten yararlanan toplamda

5904 kişiye 1.239.181,56 TL tutarında tedavi hizmeti verdiği tespit edilmiştir.

Gelirlerinin neredeyse tamamı SGK'dan tahsil edilen tedavi ücretlerinden oluşan ve bu gelirlerle; ilaç, tıbbi malzeme, cihaz alımlarına dayalı giderlerini karşılayan Üniversite Hastanesi Döner Sermaye İşletmesinin, sözü edilen muafiyetler kapsamında 1.239.181,56 TL tutarında sağlık hizmeti sunduğu ancak söz konusu hizmet bedellerinin faturalandırılmaması nedeniyle mali yapısının olumsuz etkilendiği görülmüştür.

BULGU 2: Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Bulunmaması

Üniversite hastanesinde görev yapan tabiplerden bir kısmının, zorunlu olarak yaptırması gereken Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmadığı tespit edilmiştir.

Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırmaları kanunen zorunlu tutulmuştur.

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 12'nci maddesinde, kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorunda olduğu, bu sigorta priminin yarısının kendileri tarafından, diğer yarısının döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçelerinden ödeneceği, bu maddedeki zorunlu sigortaları yaptırmayanlara, mülki idare amirince sigortası yaptırılmayan her kişi için beş bin Türk Lirası idari para cezası verileceği belirtilmiş olup, kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulama nedeniyle kendilerinden talep edilebilecek zararlar ile kurumlarınca kendilerine yapılacak rüculara karşı sigorta yaptırmak zorunda oldukları yolunda amir hükümlere yer verilmiştir.

21.07.2010 tarihli ve 27648 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasında Kurum Katkısına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Tebliğin "Primlerin Ödenmesi ve Kurum Katkılarının Tahsili ile İadesi" başlıklı 3'üncü maddesinde, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, yaptıracakları sigorta sözleşmesinin primlerini sigortacıya

veya sigorta acentesine ödedikten sonra, ödedikleri prim tutarının yarısını döner sermayesi bulunan kurumlarda döner sermayeden, döner sermayesi bulunmayan kurumlarda kurum bütçesinden geri alabileceği, geri ödemelerin ise sigortaya ilişkin poliçe veya sigorta şirketi ya da sigorta acentesinin kaşesini taşıyan prim ödeme makbuzunun bir örneğinin ibrazı üzerine ilgili kurum tarafından en geç otuz gün içinde yapılacağı belirtilmiştir.

Bu çerçevede kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında çalışan tabiplerin, dış tabiplerinin ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, mesleki faaliyetleri sırasında kötü uygulamaları nedeniyle oluşabilecek zararlara karşı sigorta yaptırımları kanunen zorunlu tutulmuştur.

Yapılan incelemede Tıp Fakültesi Hastanesinde çalışan 273 tabibin Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasını yaptırmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca, Süleyman Demirel Üniversitesi Hastanesinde görev yapan tabipler, dış tabipleri ve tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olanların, tıbbi kötü uygulamadan kaynaklanacak tazminatlara ilişkin olarak, gerek zarar gören kişilerin gerek kurumlarının veya rücu edilmesi halinde kendilerinin zararlarının en aza indirilmesi için Tıbbi Kötü Uygulamaya İlişkin Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının yaptırılmasının önem arzettiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabının Giderleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltildi.
Geçmiş Yıllar Karları Hesabının Hatalı Kullanılması	2018	Yerine Getirilmedi	Bulguya alındı. Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümü Madde No:1)
İşletmeler Arası Mali Borçlardan Alacaklar Hesabı ile İşletmeler Arası Mali Borçlar Hesabının Denk Olmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltildi.